FIL-PRIM'AWLA TAL-QORTI ~IVILI

IM}ALLEF

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.

ILLUM it-Tlieta, 26 ta' Marzu, 2002

Kaw\a Numru. 18

~itazz. Nru. 2030/00JRM

L-Avukat Dottor Philip SCIBERRAS b]ala mandatarju tal-assenti Peter Deutsch, Nicole Deutsch, Thomas Deutsch u Franz Schmid ta' nazzjonalita' Awstrijaka

vs

Michael STIVALA f'ismu proprju u g]an-nom ta' *Hollywood Rent-A-Car*

Il-Qorti:

Rat l-Att ta`-~itazzjoni mressaq fis-27 ta' Settembru, 2000, li bih l-attur *nomine* ippremetta:

Illi fil-31 ta' Lulju 1999 l-istanti nomine krew ming]and id-ditta konvenuta tliet muturi numri ta' Registrazzjoni LAK - 373, LAK - 396 u LAK - 025;

Illi l-g]ada l-}add 1 t'Awissu 1999 meta l-istanti nomine kienu qeg]din jivvjaggaw b'dawn il-muturi rrizulta li dawn kienu malfunzjonanti tant li l-atturi Nicole Deutsche u Franz Schmid wegg]u meta ma \ammewx il-brakes ta-muturi li kienu qed isuqu;

Illi meta l-istanti dak in-nhar stess idde`idew li jirritornaw lura l-muturi, huma gew aggrediti mill-konvenut u l-istanti Thomas Deutsch u Peter Deutsche sofrew [rie]i b'rizultat ta' din l-aggressjoni;

Illi l-konvenut proprio et nomine nonostante li [ie interpellat biex jag]mel tajjeb g]ad-danni sofferti mill-atturi f'dawn l\-\ewg in`identi huwa baqa' inadempjenti;

G]alhekk l-attur nomine talab lil din l-Onorabbli Qorti g]aliex m'g]andhiex g]ar-ragunijiet premessi:

1. Tiddikjara u tidde`iedi li l-muturi numri ta' Registrazzjoni LAK - 373, LAK - 396 u LAK - 025 mikrija lill-istanti mill-konvenut nomine kellhom bosta nuqqasijiet u difetti u b'hekk mhux idonei g]all-uzu li ried isir minnhom;

2. Tiddikjara u tidde`iedi illi l-konvenut nomine huwa responsabbli g]ad-danni kollha difronte g]all-istanti,

inkluz, izda mhux limitatament, ir-rimbors tal-]las tal-kera tal-istess muturi, tal-[rie]i subiti minn Nicole Deutsch u Franz Schmid, u spejje\ o]ra erogati mill-istanti g]all-[arr ta' muturi;

3. Tiddikjara lill-konvenut responsabbli g]all-aggressjoni fuq l-atturi Peter Deutsch u Thomas Deutsch li fiha l-istess istanti sofrew [rie]i;

4. Tillikwida d-danni kollha sofferti mill-istanti;

5. Tikkundanna lill-konvenut proprio et nomine j]allas lill-istanti l-ammonti hekk likwidati in linea ta' danni;

Bl-interessi u bl-ispejje\, komprizi dawk tal-ittra uffi`jali tas-16 ta' Frar 2000, kontra l-konvenut proprio et nomine n[unt minn issa g]as-subizzjoni;

Rat id-Dikjarazzjoni ma]lufa u n-Nota tax-Xiehda tal-attur *nomine*;

Rat illi l-im]arrek *proprio et nomine* , notifikat kif imiss b'kopja tal-att ta`-`itazzjoni u bl-Avvi\ tas-Smig] tal-kaw\a fl-24 t'Ottubru, 2000[1], naqas li jressaq Nota tal-E``ezzjonijiet fi\-\mien mog]ti lilu mil-li[i u, g]alkemm deher kwa\i kull darba li kienet imsej]a l-kaw\a u qabbad ukoll avukat biex tg]inu, baqa' kontuma`i;

Rat il-verbali tas-smig] tal-15 ta' Mejju, 2001, 26 ta' {unju, 2001, u 30 t'Ottubru, 2001, li bih il-Qorti [iet mg]arrfa li l-partijiet kienu qeg]din ifittxu li jil]qu ftehim biex bih jirran[aw il-kwestjoni barra l-Qorti;

---

[1] Pa[. 6 u 7 tal-pro`ess

Rat il-verbal tas-smig] tat-12 ta' Di`embru, 2001, li bih il-Qorti [iet mg]arrfa li l-ftehim baqa' ma ntla]aqx, u saret talba biex il-Qorti tg]addi biex tissokta tisma' l-provi;

Semg]et ix-xhieda tal-attur *nomine*;

Rat l-atti kollha tal-kaw\a;

Semg]et it-trattazzjoni tal-avukat attur;

Rat id-Degriet tag]ha tal-15 ta' Jannar, 2002, li bih]alliet il-kaw\a g]al-lum g]as-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi l-atturi qeg]din ifittxu lill-im]arrek, fil-kwalita' tieg]u fuq imsemmija, biex jag]mel tajeb g]ad-danni li huma [arrbu meta krielhom muturi difettu\i, u min]abba f'hekk, [arrbu [rie]i waqt li kienu qeg]din isuquhom, u kif ukoll meta]abat g]alihom dak inhar li]aduhomlu lura u talbuh jag]tihom lura l-flus li kienu]allsuh g]all-kirja tag]hom;

Illi mill-provi mressqa jirri\ulta li l-atturi, ilkoll turisti f'Malta f'Lulju u Awissu tal-1999, krew ming]and l-im]arrek tliet (3) muturi, mill-a]]ar (31) ta' Lulju, 1999 sat-tnejn (2) t'Awissu, 1999, u dan bil-kera komplessiv ta' erbg]a u tletin lira Maltin (Lm 34) kuljum, u b'kundizzjonijiet o]ra miftehma bejniethom[2];

Illi l-g]ada li l-atturi]adu l-muturi, ji[ifieri fl-ewwel (1) t'Awissu, 1999, kellhom in`ident, meta l-*brakes* ta' tnejn (2) mill-muturi ma ]admux u l-atturi Nicole Deutsch u Franz Schmidt waqg]u minn fuqhom u [arrbu [rie]i. F'dak l-in`ident, it-tliet muturi mikrija - li j[ibu n-numri tar-

[2] Dokument f'pa[. 20 tal-pro`ess

re[istrazzjoni LAK-025, LAK-396 u LAK-373 - ma setg]ux jinstaqu i\jed u kellhom ji[u irmonkati[3] mill-post fejn se]] l-in`ident sal-Mitjar Internazzjonali ta' Malta, u l-istess kumpannija li]adithom hemm, imbag]ad,]adithom lura g]and l-im]arrek fil-bidu t'Awissu, 1999[4];

Illi l-atturi jg]idu li meta talbu lill-im]arrek jie]u l-muturi lura dak inhar stess li se]]ew l-in`identi msemmija, dan]abat g]alihom u darab lil tnejn minnhom, ji[ifieri lil Thomas Deutsch u lil Peter Deutsch;

Illi wara li se]]ew l-in`identi msemmija, l-atturi]atru avukat biex jidher g]alihom, billi kellhom jitilqu minn Malta, u dan, min-na]a tieg]u, qabbad lil espert biex jag]mel rapport tekniku[5] dwar il-qag]da tal-muturi mikrija;

Illi l-persuna ma]tura hija m]arr[a sewwa fil-qasam li g]alih tqabbdet u dan qieg]ed jing]ad g]all-finijiet tal-artikolu 563A tal-Kap 12. Filwaqt li r-rapport m'g]andux data, u x-xhud li fasslu jg]id[6] li dan ir-rapport g]amlu f'nofs l-1999, il-Qorti t]oss li trid tag]mel dawn il-kummenti dwar ir-rapport. Hu qal li l-muturi e\aminahom meta kienu barra l-bini tal-Mitjar Internazzjonali ta' Malta, quddiem l-g]assa tal-Pulizija t'hemmhekk; e\amina l-istess tliet muturi fil-pre\enza ta' uffi`jal tal-Pulizija;

Illi, mill-e\ami tat-tliet muturi, irri\ulta li fil-ka\ ta' mutur minnhom (dak re[istrat bin-numru LAK-396) dan kellu sistema ta' *brakes* difettu\a. Fil-ka\ ta\-\ew[muturi l-o]rajn, dawn kellhom nuqqasijiet li kienu jidhru (b]al ma huma nuqqas ta' dwal jew *welding* bl-addo``. Ix-xhud wasal g]all-fehma li l-ebda mutur ma messu kien fuq it-triq;

Illi, min-na]a l-o]ra, fil-ftehim tal-kirja mressaq mill-istess atturi, tirri\ulta klawsola (Klawsola "D"), fejn fiha l-kerrej jiddikjara li l-muturi]adhom "*in perfect good order and*

[3] Dokumenti f'pa[[. 21 sa 23 tal-pro`ess
[4] Dokument f'pa[. 24 tal-pro`ess
[5] Dok JZ1, f'pa[[. 29 sa 31 tal-pro`ess
[6] Xhieda ta' Joseph |ammit tal-15 ta' Jannar, 2002, f'pa[. 27 tal-pro`ess

condition, holding myself responsible for any damage or loss for any reason which happens to them during the period of hiring". Minbarra dan, l-istess klawsola tistabilixxi li kull]sara li j[arrbu l-muturi waqt il-kirja, jrid jag]mel tajje g]aliha l-kerrej. Il-Qorti tqis li wie]ed jassumi li qabel ma l-atturi krew il-muturi, dawn ikunu mqar rawhom u raw jekk kellhomx xi nuqqasijiet qable ma jkunu]adu pussess tag]hom;

Illi huwa minnu li `erti difetti jkunu jidhru meta l-o[[ett jit]addem, imma kien hemm nuqqasijiet f'\ew[muturi mit-tlieta msemmija mix-xhud |ammit fir-rapport tieg]u li kienu jistg]u jintlem]u. Jekk dawk in-nuqqasijiet ma kinux hemm, il-konklu\joni wa]danija kienet li l-]sarat se]]ew fil-waqt li l-muturi kienu fil-pussess tal-atturi;

Illi, fis-sewwa, fil-ka\ tal-mutur re[istrat bin-numru LAK-396, in-nuqqasijiet li kellu ma setg]ux jidhru qabel ma jinsaq. Imma dan jg]odd g]al wie]ed biss mit-tliet muturi, g]aliex l-istess xhud |ammit jg]id li, g]ajr g]an-nuqqasijiet minnu riskontrati, l-muturi ma kellhom xejn i\jed]a\in;

Illi, skond ma iddikjaraw l-atturi, huma lmentaw mill-fatt li l-muturi irri\ultawlhom difettu\i wara li kienu krewhom u min]abba li ma \ammewx il-*brakes* tag]hom. Din i`-`irkostanza, kif ing]ad, irri\ultat f'mutur wie]ed biss;

Illi l-atturi jitolbu l-]las lura tal-flus li]ar[u biex krew l-imsemmija muturi. Mill-provi mressqa jidher li din is-somma kienet tammonta b'kollox g]al]ames mija u tnejn u]amsin liri maltin (Lm552), li jinkludu depo\itu m]allas mill-atturi dak inhar li nkrew il-muturi;

Illi l-atturi jg]idu li [arrbu]sarat u danni o]rajn kemm min]abba l-in`ident u kemm min]abba li ]abat g]alihom l-im]arrek. Fis-sewwa, jing]ad li l-atturi ma ressqu l-ebda prova dwar l-in`ident innifsu u lanqas dwar ix-xilja tag]hom li l-im]arrek]abat g]alihom, inqas u inqas li dan darab lil xi]add minnhom. Il-prova wa]danija kienet tikkonsisti fl-ispejje\ li nefqu biex il-muturi [ew irmonkati: dawn

jammontaw g]as-somma ta' sittin lira Maltin (Lm 60) biex ittie]du lura g]and l-im]arrek;

Illi l-Qorti qieset il-ver\joni mog]tija mix-xhud |ammit li jg]id li l-atturi "kaxkru" l-muturi mill-post fejn se]] l-in`ident sal-Mitjar Internazzjonali. Jekk dan huwa minnu, id-dokumenti datati l-1 t'Awissu, 1999[7], ma jaqblux ma dik il-ver\joni. Dan g]aliex jag]tu l-impressjoni li t-tliet muturi ttie]du mill-Gzira sa g]and il-bini tal-kumpannija li rmonkathom, li ma jidhirx li huwa l-ka\. Minbarra dan, kemm fil-premessi u kif ukoll fit-tielet paragrafu tad-Dikjarazzjoni ma]lufa, l-atturi ma jg]idux li l-muturi ttie]du minn xi post partikolari;

Illi l-Qorti ssibha ftit iebsa biex tifhem - dejjem skond il-fehmiet u l-konklu\jonijiet mil]uqa mix-xhud espert tal-atturi fir-rapport tieg]u - kif mutur li kellu dawl li ma ja]dimx kellu g]alfejn ji[i rmonkat. L-istess xhud kien kategoriku fl-istqarrija tieg]u li, g]ajr g]al dak il-mutur wie]ed li kellu difett fis-sistema tal-*brakes*, it-tnejn l-o]rajn setg]u jinsaqu bla xkiel;

Illi dan kollu qieg]ed jing]ad g]aliex, g]alkemm l-im]arrek baqa' kontuma`i, u ma stqarrx it-talbiet attri`i, u ma g]andux b'daqshekk jitqies li huwa ammetta kulma qieg]ed jing]ad mill-atturi, imma qieg]ed i]alli f'idejn il-Qorti biex tag]mel]aqq fuq dak li jirri\ulta mill-atti tal-kaw\a;

Illi, jekk wie]ed kellu joqg]od fuq dak li ikkostata l-espert *ex parte*, g]andu jirri\ulta li l-ebda wie]ed mit-tliet muturi ma messu n]are[fuq it-triq g]aliex kien fih nuqqasijiet li ma jag]mluhx tajjeb g]al dan il-g]an;

Illi, wara li qieset dawn i`-`irkostanzi kollha, u wkoll il-fatt li l-kirja saret f'negozju wie]ed u fuq ftehim wie]ed g]at-tliet vetturi, ladarba jirri\ulta li wie]ed mill-muturi kien tassew f'kundizzjoni ta' perikolu u ma messu qatt ing]ata b'kiri, u peress li n-nuqqas li kien fih ma setax jidher qabel ma l-mutur ikun fil-fatt insaq, il-Qorti hija tal-fehma li l-atturi

---

[7] Pa[[. 21-3 tal-pro`ess

se]]ilhom ji[[ustifikaw l-ilment tag]hom li l-kirja ma tiswiex u jist]oqqilhom jing]ataw lura l-flus li]allsu;

Illi, g]alhekk, kull nefqa li kellhom jag]mlu b'konsegwenza ta' dik il-kirja li hija marbuta sfiq mat-t]addim tal-istess muturi, g]andhom jedd ukoll li ji[bruha lura;

G]al dawn ir-ra[unijiet, il-Qorti qeg]da tidde`iedi billi, fil-kontuma`ja tal-im]arrek:

Tilqa' l-ewwel talba attri`i u tiddikjara li l-muturi mikrija ma kinux tajbin g]all-g]an li g]alih inkrew;

Tilqa' t-tieni talba attri`i u tqis lill-im]arrek responsabbli g]all-]sara m[arrba mill-atturi min]abba n-nuqqasijiet fl-imsemmija muturi;

Ti`]ad it-tielet talba attri`i g]aliex mhix pruvata bl-ebda mod;

Tilqa' r-raba' talba attri`i u tillikwida d-danni m[arrbin mill-atturi fl-ammont ta' sitt mija u tnax-il lira maltin (Lm612);

Tilqa' l-]ames talba attri`i u tikkundanna lill-im]arrek *proprio et nomine* j]allas lill-atturi s-somma ta' sitt mija u tnax-il lira maltin (Lm612) b]ala danni likwidati; u

Tikkundanna lill-istess im]arrek *proprio et nomine* j]allas ukoll l-ispejje\ tal-kaw\a g]al dawk it-talbiet li tag]hom instab responsabbli.

Moqrija

ONOR. JOSEPH R. MICALLEF LL.D.,
26 ta' Marzu, 2002

Charles Falzon,
Deputat Re[istratur,
26 ta' Marzu, 2002